

Rolnummers 1070 en 1072
Arrest nr. 32/97 van 27 mei 1997

A R R E S T

In zake : de vorderingen tot schorsing van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 24 juli 1996 houdende wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters L. De Grève en M. Melchior, en de rechters H. Boel, G. De Baets, E. Cerexhe, A. Arts en R. Henneuse, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter L. De Grève,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de vorderingen

Bij twee verzoekschriften die aan het Hof zijn toegezonden bij op 18 en 19 maart 1997 ter post aangetekende brieven en ter griffie zijn ingekomen op 19 en 20 maart 1997, is een vordering tot schorsing ingesteld van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 24 juli 1996 houdende wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 19 september 1996, *erratum* in het *Belgisch Staatsblad* van 28 november 1996), door :

- in het eerste verzoekschrift : A. Verhulst en zijn echtgenote M. Gielen, samenwonende te 2950 Kapellen, Hoogboomsteenweg 77, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon S. Verhulst;

- in het tweede verzoekschrift : T. De Pooter, wonende te 2610 Wilrijk, Palmanshoevestraat 70, I. Sergant, wonende te 3020 Herent, Meuterhofstraat 1, J. Schutyser, wonende te 9100 Sint-Niklaas, Hospitaalstraat 13, D. Schrijvers, wonende te 9250 Waasmunster, Lentelaan 25, I. Poleunus, wonende te 3052 Blanden, Tulpenlaan 2, R. Van Roy, wonende te 2640 Mortsel, Bloemenlei 9, B. Bruckenbug, wonende te 2018 Antwerpen, Boomgaardstraat 45 A, B. Maesen, wonende te 2520 Ranst, Knopbaan 36, S. Vanneste, wonende te 8500 Kortrijk, Casinoplein 9, E. Vandenbroucke, wonende te 8530 Harelbeke, Gentsestraat 10, L. De Jonge, wonende te 9260 Serskamp, Boeygem 12, K. Maertens, wonende te 9250 Waasmunster, Molenstraat 14, S. Verstraete, wonende te 8377 Zuienkerke, Nieuwe Steenweg 45, A. Van Adorp, wonende te 2550 Kontich, Boutersemstraat 97, N. Van den Abeele, wonende te 9190 Stekene, Nachtegaalstraat 22, I. Asselman, wonende te 2275 Lille, Dorp 24, T. De Wit, wonende te 3570 Alken, Langveldstraat 13, N. Grieve, wonende te 9000 Gent, Begijnhoflaan 71, I. Pirard, wonende te 2540 Hove, Spreeuwenlaan 4, E. Verhaeghe, wonende te 2650 Edegem, Acht-Eeuwenlaan 69, R. Zeevaert, wonende te 2400 Mol, Munchenlaan 42, I. Soens, wonende te 9041 Oostakker, E. Ronsestraat 68, G. Alexander, wonende te 2550 Kontich, Cornelis Marckxlaan 21, H. Dumoulein en zijn echtgenote Chr. Delabie, samenwonende te 8560 Gullegem, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon M. Dumoulein, L. Brookes en zijn echtgenote L. Kiekens, samenwonende te 3020 Herent, Lipselaan 3, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter E. Brookes, P. Eerdekens en zijn echtgenote Chr. Boghe, samenwonende te 3001 Heverlee, Doleegstraat 95, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter A. Eerdekens, H. Pieraets en zijn

echtgenote M. Geebelen, samenwonende te 3001 Heverlee, Hertogstraat 151/6, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter B. Pieraets, R. Thonnon en zijn echtgenote L. Van Roey, samenwonende te 3370 Boutersem, Nieuwstraat 5, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter E. Thonnon, J. Cosyns en zijn echtgenote M.-R. Van Herrewegen, samenwonende te 3018 Wijgmaal, Gebroeders Tassetstraat 79, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter K. Cosyns, B. Desmidt en zijn echtgenote L. Hebbrecht, samenwonende te 9940 Evergem, Doornstraat 40, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter H. Desmidt, E. De Rycke en zijn echtgenote L. Verhulst, samenwonende te 9140 Temse, Kleine Dweersstraat 76, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter A. De Rycke, R. Van Hoecke en zijn echtgenote R. Boone, samenwonende te 9250 Waasmunster, Groendreef 24, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter E. Van Hoecke, G. Van Mieghem en zijn echtgenote M. Bohyn, samenwonende te 9190 Stekene, Pastoor Annaertstraat 15, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter E. Van Mieghem, D. ten Have en zijn echtgenote E. Fooy, samenwonende te 2350 Vosselaar, Wilgenkatjesdreef 5, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter S. ten Have, J. Beckers, wonende te 2300 Turnhout, Steenweg op Zevendonk 49, in haar hoedanigheid van ouder van haar minderjarige dochter K. Kog, W. Marin en zijn echtgenote A.-M. Van Hoeve, samenwonende te 9150 Bazel, Oud-Hoflaan 27, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter K. Marin, W. De Middeleir en zijn echtgenote J. Van Herpe, samenwonende te 9340 Oordegem, Stichelendries 50, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter I. De Middeleir, D. Van Hecke en zijn echtgenote M. Leroy, samenwonende te 9230 Wetteren, Korte Weg 3, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter T. Van Hecke, A. Leten en zijn echtgenote A. Todts, samenwonende te 2640 Mortsel, Eduard Arsenstraat 53, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon G. Leten, R. Buyens en zijn echtgenote L. Lathouwers, samenwonende te 1880 Ramsdonk, Grotstraat 14, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter J. Buyens, A. Van den Berge en zijn echtgenote A. Cromphout, samenwonende te 9255 Buggenhout, Brusselmanstraat 72, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon S. Van den Berge, J. Budiharto en zijn echtgenote M. Borms, samenwonende te 8500 Kortrijk, Goed ter Linden 3, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon T. Budiharto, J. Devreux en zijn echtgenote Chr. Bletek, samenwonende te 9940 Evergem-Sleidinge, Wittemoer 37, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon V. Devreux, E. Noens en zijn echtgenote R. Lenaerts, samenwonende te 9140 Temse, C. Vennenslaan 14, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter S. Noens, O. Stremerch en zijn echtgenote L. Smet, samenwonende te 9111 Belsele, Kemzekestraat 118, in hun hoedanigheid van

ouders van hun minderjarige dochter L. Stremerch, C. Vandecasteele en zijn echtgenote H. Creus, samenwonende te 2350 Vosselaar, Roekendreef 5, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon I. Vandecasteele, K. Goethals en zijn echtgenote R. Verschooris, samenwonende te 9230 Wetteren, Kruisstraat 1, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon M. Goethals, J. Janda en zijn echtgenote R. Van Hauwermeiren, samenwonende te 9260 Serskamp, Damstraat 9, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter B. Janda, F. Annerel en zijn echtgenote B. Pieters, samenwonende te 9120 Haasdonk, Dennenlaan 4, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon M. Annerel, D. Backaert, wonende te 9190 Stekene, Dorpsstraat 29, in zijn hoedanigheid van ouder van zijn minderjarige zoon J. Backaert, L. Callewaert en zijn echtgenote L. Terwecoren, samenwonende te 9100 Sint-Niklaas, O.-L.-V.-plein 29, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon B. Callewaert, D. Content en zijn echtgenote I. Cleymaet, samenwonende te 9170 De Klinge, Hulststraat 16, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter L. Content, P. De Backer en zijn echtgenote M.-T. Stuer, samenwonende te 9150 Kruikeke, Bazelstraat 122, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon O. De Backer, B. Liekens en zijn echtgenote Chr. Dhondt, samenwonende te 9100 Sint-Niklaas, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon K. Liekens, H. Van Raemdonck en zijn echtgenote A. Verdonck, samenwonende te 9120 Vrasene, Provinciale Baan 35, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon K. Van Raemdonck, W. Vergauwen en zijn echtgenote M. Sonck, samenwonende te 9100 Sint-Niklaas, K. Cardijnlaan 67, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon T. Vergauwen, J. Rombaut en zijn echtgenote L. Scheerlinck, samenwonende te 9100 Sint-Niklaas, O.-L.-Vrouwstraat 4, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter K. Rombaut, L. Puttemans en zijn echtgenote G. Welter, samenwonende te 2870 Puurs, A. Coolsstraat 9, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter V. Puttemans, P. De Buysscher en zijn echtgenote Th. Devolder, samenwonende te 8310 Brugge, Bisschopsdreef 45, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter I. De Buysscher, R. De Man en zijn echtgenote S. Vande Voorde, samenwonende te 8020 Oostkamp, Olmenstraat 53, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter D. De Man, M. Snykers en zijn echtgenote Y. Warson, samenwonende te 3550 Heusden-Zolder, Kanaalweg 9, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter S. Snykers, J. De Groote en zijn echtgenote L. Creylman, samenwonende te 1742 Ternat, Sibbekensveld 27, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter N. De Groote, E. Lucidarme, wonende te 8630 Veurne, E. Ronselaan 3, in zijn hoedanigheid van ouder van zijn minderjarige dochter N. Lucidarme, G. Boone en zijn echtgenote R. Gielen, samenwonende te 2460 Kasterlee, Isschot 20, in hun

hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon B. Boone, H. Lelieur en zijn echtgenote M. Storme, samenwonende te 8970 Poperinge, Abeelseweg 34, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon P. Lelieur, L. Debaere en zijn echtgenote M.-J. Desloovere, samenwonende te 8510 Belleghem, Stadionstraat 5, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter D. Debaere, T. Goddeeris en zijn echtgenote R. Mattelaer, samenwonende te 8500 Kortrijk, Pr. Rooseveltplein 22, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon A. Goddeeris, P. Van den Branden en zijn echtgenote B. Daemen, samenwonende te 2800 Mechelen, Dalenboschstraat 3, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter E. Van den Branden, C. Devolder en zijn echtgenote J. Coninx, samenwonende te 2300 Turnhout, Brandhoefstraat 24, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter A. Devolder, R. Valcke en zijn echtgenote D. Beelyn, samenwonende te 8970 Poperinge, Pezelstraat 49, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter A. Valcke, J. Raps en zijn echtgenote H. Gevens, samenwonende te 3600 Genk-Bokrijk, Sparrenlaan 9, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon F. Raps, L. Van Hoorde, wonende te 9190 Stekene, Kloosterstraat 28, in haar hoedanigheid van ouder van haar minderjarige dochter R. D'Hauwe, X. Romanus en zijn echtgenote F. Plasquy, samenwonende te 1830 Machelen, Sint-Gertrudisstraat 57, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter K. Romanus, R. Wouters en zijn echtgenote M. Marien, samenwonende te 2800 Mechelen, Acaciastraat 19, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter A. Wouters, A. Van Humbeek en zijn echtgenote R. Van Gorp, samenwonende te 1982 Elewijt, Wippendries 18, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter C. Van Humbeek, R. Vermeulen en zijn echtgenote J. De Neve, samenwonende te 2800 Mechelen-Battel, Leestsesteenweg 127, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter I. Vermeulen, M. Van De Velde en zijn echtgenote L. Verstraeten, samenwonende te 9270 Laarne-Kalken, Colmanstraat 32, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter T. Van De Velde, E. Van Vré en zijn echtgenote M. Gillebert, samenwonende te 2600 Berchem, Pulhoflaan 49, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter A. Van Vré, J. Leenknecht en zijn echtgenote A. Verlinde, samenwonende te 8560 Wevelgem, Reutelstraat 55, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon M. Leenknecht, R. Verhoeven en zijn echtgenote M.-C. Mortier, samenwonende te 8377 Zuienkerke, Blankenbergsesteenweg 18, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter R. Verhoeven, F. Lambert en zijn echtgenote M. Michiels, samenwonende te 2640 Mortsel, Nieuwelei 9, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter K. Lambert, G. Jacobs en zijn echtgenote H. Winkelmanns, samenwonende te 2590 Berlaar, Itegembaan 26, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter K. Jacobs, E. Boereboom, wonende te

2000 Antwerpen, Begijnenvest 197, bus 1, in haar hoedanigheid van ouder van haar minderjarige dochter J. Béghin, N. Inderadjaja en zijn echtgenote S. Uswandi, samenwonende te 8500 Kortrijk, Wolvendreef 2, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon N. Inderadjaja, F. Temmerman en zijn echtgenote M. Piens, samenwonende te 9080 Beervelde, Beervelde-Dorp 24, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter L. Temmerman, G. Claeys en zijn echtgenote K. Claeys, samenwonende te 9950 Waarschot, Hoekje 16, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter C. Claeys, E. De Keyzer en zijn echtgenote M. Bullens, samenwonende te 9070 Heusden, Herenakker 1, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter K. De Keyzer, G. Housen en zijn echtgenote M. Van Damme, samenwonende te 9940 Evergem, Doornzeledries 89, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter S. Housen, E. Deprey en zijn echtgenote H. De Jonge, samenwonende te 2861 Onze-Lieve-Vrouw-Waver, Dorp 43, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon T. Deprey, T. Janssens en zijn echtgenote E. Van Der Veken, samenwonende te 2630 Bartselaar, A. Vermeulenlaan 9, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon J. Janssens, P. De Tollenaere en zijn echtgenote C. Peeters, samenwonende te 2540 Hove, Zilverschoon 3, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter K. De Tollenaere, R. Van Genechten en zijn echtgenote R. Verrydt, samenwonende te 2520 Oelegem, Hallebaan 5 B, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter K. Van Genechten, L. De Ruyscher en zijn echtgenote B. Hesbain, samenwonende te 2540 Hove, Bollebeke 2, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter M. De Ruyscher, J. Verguts, wonende te 2550 Kontich, Schuurveld 25, in zijn hoedanigheid van ouder van zijn minderjarige dochter E. Verguts, B. Hendrickx en zijn echtgenote M. Boumans, samenwonende te 2650 Edegem, Koning Albertlei 20, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter A. Hendrickx, B. Van Huffel en zijn echtgenote M. Vanmechelen, samenwonende te 2650 Edegem, Oude Terelststraat 21, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter E. Van Huffel, A. Berghmans en zijn echtgenote L. Cuyvers, samenwonende te 2550 Kontich, Broekbosstraat 11, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter L. Berghmans, L. Kennis en zijn echtgenote I. Aerden, samenwonende te 2640 Mortsel, Van Dijkstraat 77, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon K. Kennis, M. Keusters en zijn echtgenote G. Bodson, samenwonende te 2650 Edegem, Fl. Geversstraat 9, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter C. Keusters, F. Demuynck en zijn echtgenote R. Seghers, samenwonende te 2640 Mortsel, Pater Renaat De Vosstraat 6, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter S. Demuynck, R. Huyge en zijn echtgenote M. Van Doorslaer, samenwonende te 2880 Bornem, Klaprooslaan 6, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter

N. Huyge, P. Gillaerts en zijn echtgenote M. De Coninck, samenwonende te 3053 Haasrode, Bergenstraat 65, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter K. Gillaerts, D. Schoenmaekers en zijn echtgenote N. Gos, samenwonende te 9100 Nieuwkerken, Pastorijstraat 33, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon J. Schoenmaekers, W. Van Broeck en zijn echtgenote L. Smet, samenwonende te 9140 Temse, Oostberg 168, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon J. Van Broeck, E. Vermorgen en zijn echtgenote H. Van Mierlo, samenwonende te 9111 Belsele, Patotterij 21, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon K. Vermorgen, F. De Pauw en zijn echtgenote Chr. Goerlant, samenwonende te 9000 Gent, Oostendestraat 53, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon N. De Pauw, M. Hennequin en zijn echtgenote B. Robinson, samenwonende te 9831 Deurle, Brandstraat 106, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon F. Hennequin, P. Adriaens en zijn echtgenote A. Pannier, samenwonende te 1970 Wezembeek-Oppem, Cafmeyerstraat 16, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter L. Adriaens, M. Bocklandt en zijn echtgenote M. Mels, samenwonende te 9190 Stekene, Huikstraat 5, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter C. Bocklandt, J. Goossens en zijn echtgenote M. Beck, samenwonende te 9100 Sint-Niklaas, Hoogkamerstraat 28, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon J. Goossens, J. Vandenbulcke en zijn echtgenote G. Lauwerys, samenwonende te 9830 Sint-Martens-Latem, Bosstraat 41, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter L. Vandenbulcke, J. Vander Haeghen en zijn echtgenote Chr. Dewilde, samenwonende te 9000 Gent, Hoogpoort 51, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter C. Vander Haeghen, A. Luyckx en zijn echtgenote M. Vangelder, samenwonende te 3720 Kortesseem, Hasseltsesteenweg 33, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter A. Luyckx, G. Naulaerts en zijn echtgenote Chr. Vanzeir, samenwonende te 3271 Zichem, Klottebergstraat 19, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige dochter L. Naulaerts, en B. Zenner en zijn echtgenote G. De Gryze, samenwonende te 9051 Sint-Denijs-Westrem, J. Duquesnoyalaan 4, in hun hoedanigheid van ouders van hun minderjarige zoon D. Zenner.

Bij dezelfde verzoekschriften vorderen de verzoekende partijen eveneens de vernietiging van hetzelfde decreet.

II. *De rechtspleging*

Bij beschikkingen van 19 en 20 maart 1997 heeft de voorzitter in functie voor ieder van de zaken de rechters

van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om in de respectieve zaken artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 25 maart 1997 heeft het Hof in voltallige zitting de zaken samengevoegd.

Bij beschikking van dezelfde dag heeft het Hof de dag van de terechtzitting bepaald op 15 april 1997.

Van die laatste beschikking is kennisgegeven aan de in artikel 76 van de organieke wet vermelde autoriteiten evenals aan de verzoekende partijen en hun advocaten bij op 25 maart 1997 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 15 april 1997 :

- zijn verschenen :

. Mr. L. Peeters, advocaat bij de balie te Antwerpen, voor de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 1070;

. Mr. P. Taelman, advocaat bij de balie te Gent, voor de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 1072;

. Mr. D. D'Hooghe, advocaat bij de balie te Brussel, en Mr. P. Devers, advocaat bij de balie te Gent, voor de Vlaamse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers H. Boel en E. Cerexhe verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *Onderwerp van de bestreden bepalingen*

Artikel 2 van het bestreden decreet wijzigt artikel 34 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Het luidt als volgt :

« § 1. Artikel 34 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap wordt aangevuld met een derde lid, luidend als volgt :

' Voor de inschrijving in het eerste studiejaar van de opleiding van kandidaat-arts en van kandidaat-tandarts geldt met ingang van het academiejaar 1997-1998 bovendien als toelatingsvoorwaarde het geslaagd zijn voor een interuniversitair toelatingsexamen, ingericht door één examencommissie. '

§ 2. Hetzelfde artikel wordt aangevuld met een vierde lid, luidend als volgt :

' Het toelatingsexamen, bedoeld in het derde lid, beoogt het toetsen van de bekwaamheid van de studenten om een geneeskundige of tandheelkundige opleiding met succes af te ronden. Dit examen bestaat uit twee gedeelten :

1° kennis en inzicht in de wetenschappen en met name de vakken natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie; het niveau is afgestemd op het gemiddelde van de programma's van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs;

2° informatie verwerven en verwerken : de themata hiervan sluiten aan bij de beroepspraktijk van artsen of tandartsen.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot de inhoud van deze examengedeelten. '

§ 3. Hetzelfde artikel wordt aangevuld met een vijfde lid, luidend als volgt :

' Het toelatingsexamen, bedoeld in het derde lid, wordt georganiseerd onder de volgende voorwaarden :

1° het examen wordt tweemaal per jaar vóór het begin van elk academiejaar ingericht; de organisatie ervan wordt tijdig bekendgemaakt;

2° het Vast Wervingssecretariaat staat in voor de materiële organisatie van het examen;

3° de studenten mogen ten hoogste tweemaal aan het examen deelnemen;

4° de Vlaamse regering kan een examengeld van ten hoogste 1.000 frank vastleggen als bijdrage in het dekken van de organisatiekosten. Vanaf 1998 wordt het bedrag aangepast aan de jaarlijkse stijging van de index van de consumptieprijzen met als referentiedatum 1 januari 1997.

De Vlaamse regering kan nadere regels vastleggen met betrekking tot de organisatie van dit examen. '

§ 4. Hetzelfde artikel wordt aangevuld met een zesde lid, luidend als volgt :

' De Vlaamse Regering benoemt de voorzitter, de secretaris en de leden van de examencommissie, bedoeld in het derde lid. De examencommissie telt, voorzitter en secretaris uitgezonderd, minimaal 10 en maximaal 15 leden. De leden van de examencommissie worden aangeduid uit de leden van het zelfstandig academisch personeel van de universiteiten derwijze dat de nodige expertise aanwezig is op het vlak van de medische praktijk, de inhoud van de vakken van het eerste examengedeelte, de pedagogiek en de psychologie. De examencommissie stelt de examenvragen op en evalueert de examenresultaten. Aan elk examengedeelte wordt een examencijfer van ten hoogste 20 gegeven. Geslaagd zijn de studenten die op elk gedeelte een examencijfer van ten minste twaalf behalen. De voorzitter van de examencommissie maakt de resultaten bekend. Na advies van de examencommissie regelt de Vlaamse regering de werking van de commissie en stelt ze het huishoudelijk reglement van de commissie en het examenreglement vast. '

§ 5. Hetzelfde artikel wordt aangevuld met een zevende lid, luidend als volgt :

' De toelatingsvoorwaarden bedoeld in het derde lid gelden ook voor de inschrijving in om het even welk studiejaar van de opleidingen van kandidaat-arts, kandidaat-tandarts, arts en tandarts in het geval de student vrijstelling heeft verkregen van sommige opleidingsonderdelen of verkorting van studieduur of in het geval de student wordt toegelaten tot de tweede cyclus van de opleidingen van arts of tandarts op grond van een diploma behaald na een opleiding waarvoor de in het derde lid bedoelde bijkomende toelatingsvoorwaarde niet gegolden heeft. Deze supplementaire toelatingsvoorwaarde geldt niet voor de studenten die op het moment van de inwerkingtreding van deze bepalingen in het bezit zijn van een getuigschrift waaruit blijkt dat zij ten minste één studiejaar van een opleiding van arts of tandarts met succes hebben afgerond en op basis daarvan kunnen toegelaten worden tot het tweede studiejaar of een hoger studiejaar. ' »

Artikel 5 van het bestreden decreet luidt als volgt :

« Artikel 201 van hetzelfde decreet wordt aangevuld met een achtste alinea, luidend als volgt :

' De studenten die in het academiejaar 1996-1997 niet slagen voor het examen van het eerste studiejaar van de opleiding kandidaat-arts of kandidaat-tandarts kunnen zich in het academiejaar 1997-1998 opnieuw laten inschrijven voor het eerste studiejaar van de betreffende opleiding met vrijstelling van het toelatingsexamen bedoeld in artikel 34, derde lid. ' »

Luidens artikel 6 treedt het decreet in werking op 1 januari 1997.

Het decreet is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 19 september 1996.

IV. *In rechte*

- A -

Zaak met rolnummer 1070

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

A.1.1. S. Verhulst is leerling aan het Sint-Michiels college te Brasschaat, waar hij de afdeling Latijn-Wiskunde volgt. Hij wenst zich volgend academiejaar te laten inschrijven in de kandidatuur geneeskunde. Alvorens toegelaten te worden zal hij een toelatingsexamen moeten afleggen zoals dit bepaald is in het bestreden decreet. Gelet op het feit dat de leerplannen voor de afdeling Latijn-Wiskunde in slechts 1 uur scheikunde en 1 uur fysica per week voorzien, heeft hij een behoorlijke achterstand op het niveau dat verondersteld wordt bij de kandidaten die deelnemen aan het toelatingsexamen. Het zal voor hem zeer moeilijk, zo niet onmogelijk zijn, succesvol aan die examens deel te nemen, gezien het gevorderde tijdstip van het schooljaar.

Ten aanzien van de vordering tot schorsing

A.1.2. Door het opleggen van een toelatingsexamen schendt het bestreden decreet de artikelen 10 en 24 van de Grondwet. De vrijheid van en het recht op onderwijs moeten worden geïnterpreteerd als het recht op een gelijke kans op toegang tot alle studierichtingen, in het bijzonder *in casu* de studie van de geneeskunde. Het opleggen van een toelatingsexamen ontnemt de verzoeker de kans op vrije toegang; het beperkt in ieder geval die kans. Dat is des te meer het geval daar het decreet van kracht werd nadat de verzoeker zijn richting in het secundair onderwijs had bepaald. De keuze van onderwijsrichting die gevolgd wordt in de derde graad secundair onderwijs is bepalend voor het slaagpercentage bij dat toelatingsexamen.

Artikel 2, § 2, van het bestreden decreet bepaalt dat het niveau van het examen afgestemd is op het gemiddelde van de programma's van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs. De modelvragen die ter beschikking werden gesteld liggen evenwel ver boven het gemiddelde niveau. De voor het toelatingsexamen te kennen materie strookt allesbehalve met de leerplannen van het algemeen secundair onderwijs. Het niveau van het toelatingsexamen maakt een beperking uit van de vrije toegang tot het onderwijs.

Het decreet schiet het vooropgestelde doel voorbij, dat erin bestaat het aantal praktijkartsen te beperken. Er wordt geen rekening mee gehouden dat een steeds groter aantal artsen zich niet in een zelfstandige praktijk zal vestigen, doch in dienstverband zal werken. Het toelatingsexamen sluit personen van de studie uit die het beroep niet zullen uitoefenen.

A.1.3. Om volgend academiejaar de kandidaturen in de geneeskunde te kunnen aanvatten, moet de verzoeker slagen voor een toelatingsexamen waaraan hij maar tweemaal mag deelnemen. Het decreet werd pas van kracht op een moment dat hij geen mogelijkheid meer had om zijn richting in het secundair onderwijs aan te passen aan de in de toekomst te volgen studierichting. Om eerderevermelde redenen loopt de verzoeker het risico de studie nooit te kunnen aanvatten.

Zaak met rolnummer 1072

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

A.2.1. De verzoekende partijen zijn ofwel meerderjarige leerlingen ofwel ouders als vertegenwoordigers van minderjarige leerlingen van het eerste respectievelijk tweede jaar van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs. Normalerwijze verwerven zij, hetzij op het einde van het lopende schooljaar, hetzij op het einde van het schooljaar 1997-1998, het bekwaamheidsattest secundair onderwijs. Dat attest bood hen tot vóór de inwerkingtreding van de bestreden bepaling de mogelijkheid te kiezen voor om het even welke studierichting van het universitair onderwijs, met inbegrip van de academische opleidingen in de genees- of tandheelkunde, of het hoger onderwijs, zonder enige bijkomende toelatingsvoorwaarde.

Door de supplementaire toelatingsvoorwaarde dienen zij, zo ze opteren voor het volgen van een opleiding tot arts of tandarts, allereerst te slagen voor het door de bestreden bepaling opgelegde toelatingsexamen. Hierbij lopen zij het risico hiervoor niet te slagen, wat impliceert dat zij de door hen beoogde opleiding tot arts of tandarts niet, nooit of pas na verloop van minimaal één jaar zullen kunnen aanvatten.

De verzoekende partijen, ouders van minderjarige leerlingen, kunnen in zoverre zij uit eigen naam optreden eveneens door de bestreden bepaling rechtstreeks en ongunstig in hun rechtssituatie worden geraakt. Op hen weegt de onderhoudsverplichting van artikel 203, § 1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, die het verstrekken van een passende opleiding insluit en die doorloopt na de meerderjarigheid van het kind. Wanneer hun kind de eerste keer niet slaagt, kunnen zij ertoe genoopt worden hun kind een aanvullende opleiding te laten volgen om de tekorten van het kind aan basisopleiding in de door het toelatingsexamen beoogde wetenschapsvakken bij te werken. Gelet op de beperkte frequentie waarmee het toelatingsexamen wordt georganiseerd kan dit met zich meebrengen dat de duur van de door hen aan hun kind te verstrekken passende opleiding verlengd wordt met minimum één jaar. Hieraan is evident een financiële inspanning gekoppeld.

Ten aanzien van de vordering tot schorsing

A.2.2. De bestreden bepaling valt niet te rijmen met het gelijkheidsbeginsel en het non-discriminatiebeginsel, vervat in de artikelen 10 en 11 en, wat onderwijszaken betreft, artikel 24, § 4, van de Grondwet, doordat zij alle in het (algemeen) secundair onderwijs ingeschreven leerlingen aan een gelijke behandeling onderwerpt, te weten het slagen voor een toelatingsexamen alvorens zich aan een universiteit van de Vlaamse Gemeenschap (voor het eerst) te kunnen laten inschrijven voor een academische opleiding tot arts of tandarts. Nochtans is de feitelijke situatie waarin die studenten zich bevinden niet dezelfde. Ze is zelfs dermate verschillend dat ze het erop enten van een ongelijke juridische behandeling, bijvoorbeeld door te voorzien in overgangsmaatregelen, noodzakelijk maakt. Daarenboven wordt de gecreëerde ongelijkheid nog versterkt doordat de bestreden regeling het grondbeginsel van de rechtszekerheid aantast.

Het door de bestreden bepaling ingevoerde toelatingsexamen behelst, in zijn eerste gedeelte, het toetsen van de kennis en het inzicht van de kandidaat in de wetenschappen en met name in de vakken natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie die in het examen aan bod dienen te komen. Het niveau van die toets is volgens de aangevochten bepaling afgestemd op het gemiddelde van de programma's van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs. De basisvorming in de derde graad van het algemeen secundair onderwijs voorziet evenwel niet in verplicht onderricht in zowel de natuurkunde, de scheikunde en de biologie. Wel is het onderwijs in de wiskunde verplicht voorgeschreven in alle onderwijsrichtingen, zonder dat evenwel het aantal lestijden werd bepaald. Afhankelijk van de door de leerling gekozen onderwijsrichting in de derde graad van het algemeen secundair onderwijs komen hierin één of meerdere van de door het toelatingsexamen bestreken vakken helemaal niet aan bod en/of worden die vakken met een sterk verschillende intensiteit onderwezen. De kans op slagen is sterk afhankelijk van de minstens in de derde graad van het algemeen secundair onderwijs gekozen onderwijsrichting.

De verzoekende partijen hebben op het ogenblik van de keuze van hun onderwijsrichting in de derde graad van het algemeen secundair onderwijs geen rekening kunnen houden met het toelatingsexamen. Het bestreden decreet werd eerst bekendgemaakt na de aanvang van het schooljaar 1996-1997 en een eerste concrete en inhoudelijke kijk op het toelatingsexamen werd eerst geboden medio februari 1997 via de door het Vlaamse Ministerie van Onderwijs verspreide informatiebrochure. Anders dan leerlingen die in de toekomst zouden opteren voor het volgen van één van voormelde opleidingen, hebben zij die behoren tot de categorie van leerlingen die thans de derde graad van het algemeen secundair onderwijs volgen, bij hun onderwijskeuze in de derde graad van het algemeen secundair onderwijs geen rekening kunnen houden met de impact hiervan op hun kansen op slagen voor het toelatingsexamen en op de toegang tot de academische opleidingen van arts en tandarts.

Ondanks het wezenlijke verschil tussen beide categorieën van personen worden zij door de bestreden bepaling op identieke wijze behandeld. Voor de afwezigheid van een afwijkende regeling ten behoeve van hen die nu de derde graad van het algemeen secundair onderwijs volgen, bestaat er geen redelijke en objectieve verantwoording. Het gelijkheidsbeginsel is geschonden en die schending wordt nog versterkt doordat zij, op het tijdstip waarop zij hun keuze voor de derde graad van het secundair onderwijs hebben gemaakt, in redelijkheid de thans door de aangevochten bepaling daaraan verbonden gevolgen niet konden voorzien.

De in de memorie van toelichting gegeven verantwoording voor het toegangsexamen - het feit dat er maatschappelijke overeenstemming zou zijn gegroeid omtrent het overaanbod van artsen en de (negatieve) gevolgen hiervan op de uitgaven voor de sociale zekerheid en de kwaliteit van de gezondheidszorg - wordt geenszins op objectieve wijze onderbouwd. De vraag of er in Vlaanderen thans reeds een overaanbod aan artsen zou zijn, is onder meer rekening houdende met de zich wijzigende demografische gegevens fel omstreden. Pas bij de wet van 29 april 1996 werd voorzien in de oprichting van een Planningscommissie Medisch Aanbod. De maatregelen die de Koning bij een in Minis terraad overlegd besluit op grond van het advies van die Commissie kan nemen in geval van vastgesteld overaanbod, kunnen ten vroegste uitwerking hebben na een termijn die gelijk is aan de duur van de studie die nodig is voor het behalen van de diploma's van arts en tandarts. De Koning heeft tot op heden nog geen besluit genomen op basis van een advies van die Commissie.

Daarenboven is het door de bestreden maatregelen beoogde doel niet bepaald en ook niet bepaalbaar. Terwijl initieel gesteld werd dat het toelatingsexamen beoogde het aanbod aan afgestudeerde artsen en tandartsen te verminderen, werd op het einde van de parlementaire voorbereiding erkend dat het eigenlijke doel van de maatregel bestaat in het laten overeenstemmen van de instroom van de studenten in de genees- en tandheelkunde met het in de toekomst vast te stellen contingenteringscijfer. Dit laatste is evenwel nog niet bekend. Zelfs indien aanvaard zou worden dat de decreetgever mag vooruitlopen op een nog door de federale overheid te nemen besluit, niettegenstaande de inhoud en de draagwijdte hiervan ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschap tot op heden onbekend is, volgt hieruit dat het aangewende middel in redelijkheid niet evenredig kan worden geacht met dat niet inschatbare doel.

A.2.3. Zelfs indien zou worden aangenomen, *quod non*, dat er een objectieve verantwoording is voor de gelijke behandeling van ongelijke situaties en dat de doelstelling die met de bestreden maatregel beoogd wordt, duidelijk afgelijnd is, kan niet worden aangenomen dat het aangewende middel - het toelatingsexamen - in redelijkheid geschikt, aangepast of adequaat is om die doelstelling te bereiken. Als het op basis van de bestreden bepaling ontworpen examen valide is, zal het slechts tot resultaat hebben dat er minder ongeschikte kandidaten de studie van arts en tandarts kunnen aanvatten. Op die manier verkrijgt men hooguit een verschuiving van het selectietijdstip. Het resultaat van het toelatingsexamen zal gelijk zijn met dat van de selectie die thans plaatsvindt na de eerste kandidatuur of na de kandidaturen. Overigens heeft de overgangsmaatregel waarin artikel 5 voorziet tot gevolg dat een niet voorspelbaar aantal studenten zich voor het academiejaar 1997-1998 in één van de beoogde academische opleidingen zal kunnen laten inschrijven zonder het toelatingsexamen af te leggen.

Door het niet gelijktijdig en op gelijke wijze invoeren door de Franse Gemeenschap van een analoog toelatingsexamen kan het doel - het aantal afgestudeerden uiteindelijk laten overeenstemmen met het nog vast te stellen federale contingenteringscijfer - niet worden gegarandeerd. Zo zullen gegoede Vlaamse studenten, hetzij na het mislukken voor het toelatingsexamen, hetzij ter ontwijking hiervan, aan universiteiten van de Franse Gemeenschap het begeerde diploma van arts of tandarts verwerven en nadien hun beroep in Vlaanderen uitoefenen.

Vast staat hoe dan ook dat slechts wanneer bij het toelatingsexamen een verborgen *numerus fixus* zou worden gehanteerd, in redelijkheid aangenomen kan worden dat de bestreden maatregel evenredig is met het door de decreetgever beoogde doel.

Waarom thans enkel aan de studenten die de studie voor arts en tandarts willen aanvatten een toelatingsexamen wordt opgelegd en niet aan de studenten die een andere studierichting willen volgen waar eveneens een overaanbod aan afgestudeerden zou bestaan, wordt niet verantwoord.

A.2.4. De onmiddellijke uitvoering van de bestreden bepaling kan de verzoekende partijen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel berokkenen. De bestreden bepaling kan tot gevolg hebben dat de verzoekende partijen of de leerlingen die zij vertegenwoordigen niet slagen voor het ingevoerde toelatingsexamen. Hierdoor kunnen hun kansen op het verwerven van het diploma dat toegang verleent tot het beroep van arts of tandarts, hetzij tijdelijk worden gehypothekeerd, hetzij volstrekt worden uitgesloten. In beide gevallen resulteert uit de onmiddellijke toepassing van de bestreden bepaling en uit die bepaling zelf, voor de verzoekende partijen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel. In het eerste geval kan dat nadeel bestaan in het verlies van minimum één schooljaar, waardoor het begeerde diploma ten vroegste met minimum één jaar vertraging kan worden behaald. In het tweede geval bestaat het nadeel hierin dat de kans het beroep van arts of tandarts ooit te kunnen uitoefenen, volstrekt wordt uitgesloten.

In het laatste geval is het toegebrachte nadeel onherstelbaar. Bijkomende inspanningen en kosten zullen onmogelijk in staat zijn herstel te bewerkstelligen. Maar ook in het eerste geval is herstel, noch in feite, noch in rechte, mogelijk. Het geleden nadeel omvat onder meer het pecuniaire verlies dat erin bestaat gedurende minstens één jaar niet beroepsactief te kunnen zijn.

- B -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

B.1.1. Aangezien de vordering tot schorsing ondergeschikt is aan het beroep tot vernietiging, dient de ontvankelijkheid van het beroep en inzonderheid het voorhanden zijn van het vereiste belang reeds bij het onderzoek van de vordering tot schorsing te worden betrokken.

B.1.2. De verzoekende partijen zijn meerderjarige leerlingen uit de derde graad van het algemeen secundair onderwijs of ouders die minderjarige leerlingen uit voormelde derde graad vertegenwoordigen.

Aangenomen kan worden dat die leerlingen rechtstreeks en ongunstig in hun situatie kunnen worden geraakt door bepalingen die de toegang tot studie in de geneeskunde en in de tandheelkunde aan een bijkomende voorwaarde onderwerpen, te weten het slagen voor een

interuniversitair toelatingsexamen.

B.1.3. Uit het beperkte onderzoek van de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging waartoe het Hof in het kader van de vordering tot schorsing is kunnen overgaan, blijkt niet dat het beroep tot vernietiging - en dus de vordering tot schorsing - onontvankelijk moet worden geacht.

Ten aanzien van de vorderingen tot schorsing

B.2.1. De verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 1070 vorderen de schorsing van het volledige decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 24 juli 1996 houdende wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Zij voeren evenwel uitsluitend middelen aan tegen artikel 2 van het bestreden decreet. Zij kunnen overigens enkel door die bepaling en door artikel 6, dat de datum van inwerkingtreding van het decreet bepaalt, in hun situatie rechtstreeks worden geraakt.

De verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 1072 vorderen uitsluitend de schorsing van artikel 2 van het bestreden decreet; zij voeren uitsluitend middelen aan tegen die bepaling.

Het Hof zal bijgevolg zijn onderzoek beperken tot de artikelen 2 en 6 van het decreet.

B.2.2. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof dient aan twee grondvoorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden besloten :

- de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;
- de onmiddellijke uitvoering van de bestreden maatregel moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat één van die voorwaarden

niet is vervuld tot verwerping van de vordering tot schorsing.

Ten aanzien van het ernstig karakter van de middelen

B.3. Het ernstig middel mag niet worden verward met het gegrond middel.

Wil een middel als ernstig worden beschouwd in de zin van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, volstaat het niet dat het kennelijk niet ongegrond is in de zin van artikel 72, maar moet het ook gegrond lijken na een eerste onderzoek van de gegevens waarover het Hof beschikt in dit stadium van de procedure.

Wat de invoering van het toelatingsexamen op zich betreft

B.4.1. De verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 1070 betogen allereerst dat artikel 2 van het bestreden decreet de artikelen 10 en 24 van de Grondwet schendt doordat het toelatingsexamen hun zoon de kans op vrije toegang tot de studie van de geneeskunde ontnemt, minstens omdat het die kans beperkt.

De verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 1072 kritiseren in sommige onderdelen van hun middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet, eveneens het principe van het toelatingsexamen op zich. De maatregel zou niet evenredig zijn met het door de decreetgever nagestreefde doel.

B.4.2. Het door artikel 24, § 3, van de Grondwet gewaarborgde recht op onderwijs staat een reglementering van de toegang tot het onderwijs, inzonderheid van het onderwijs dat wordt verstrekt na afloop van de leerplicht, op grond van de behoeften en de mogelijkheden van de gemeenschap en het individu niet in de weg.

Het door de bestreden bepaling ingevoerde interuniversitaire toelatingsexamen voor de opleiding in de geneeskunde en de tandheelkunde beoogt de instroom van studenten in die

opleidingen te beperken. Die beperking werd verantwoord doordat een zekere maatschappelijke overeenstemming is gegroeid rond de vaststelling dat het hoge aantal artsen in België de uitgaven voor de sociale zekerheid opdrijft en dat dit hoge aantal negatieve effecten kan hebben op de kwaliteit van de gezondheidszorg; in vele gevallen en inzonderheid bij jong afgestudeerde artsen zou het aantal patiënten per arts beneden de kritische drempel liggen die nodig is om voldoende beroepservaring op te doen (*Gedr. St.*, Vlaams Parlement, 1995-1996, nr. 335/1, p. 1; nr. 335/4, pp. 3, 7 en 13).

De beperking van de toegang tot het beroep van arts of tandarts is een zaak van de federale wetgever, die met de artikelen 169 en 170 van de wet van 29 april 1996 houdende sociale bepalingen - de artikelen 35*octies* en 35*nonies* van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies - de basis heeft gelegd voor een contingentering van die beroepen in de toekomst. Overleg tussen de federale overheid en de gemeenschappen heeft ertoe geleid dat die laatste zich met het oog op die toekomstige federale contingentering bereid hebben verklaard de nodige maatregelen te nemen om het aantal afgestudeerden in bedoelde richtingen te beperken (*Gedr. St.*, Vlaams Parlement, 1995-1996, nr. 335/4, pp. 5, 8 en 21).

De keuze van de Vlaamse Gemeenschap om de instroom van studenten, veeleer dan de doorstroom, door een selectieproef te beperken werd verantwoord door de overweging dat «de selectie volgens de minister zo vroeg mogelijk [moet] plaatsgrijpen om nog alle andere studie- en loopbaanmogelijkheden open te houden. De aspirant-studenten krijgen op die manier onmiddellijk duidelijkheid over hun opleidingsmogelijkheden en verliezen geen kostbare tijd » (*Gedr. St.*, Vlaams Parlement, 1995-1996, nr. 335/4, p. 4).

B.4.3. De invoering van een interuniversitair toelatingsexamen, dat geen *numerus fixus* inhoudt, voor de opleiding in de geneeskunde en in de tandheelkunde is niet onredelijk en kan op zich niet strijdig worden geacht met artikel 24, § 3, van de Grondwet. De maatregel lijkt evenmin onevenredig met het door de decreetgever nagestreefde doel dat erin bestaat het aantal afgestudeerden in vermelde richtingen te beperken.

Wat het niveau van het toelatingsexamen betreft

B.5.1. De verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 1070 voeren aan dat de keuze van de richting die door hun zoon wordt gevolgd in de derde graad van het algemeen secundair onderwijs - keuze die was gemaakt vóór de bekendmaking van het bestreden decreet - bepalend is voor de kans op slagen voor het toelatingsexamen. Het niveau van het toelatingsexamen zou een ongeoorloofde beperking uitmaken van de vrije toegang tot het onderwijs.

De verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 1072 verwijten de bestreden bepaling ten onrechte geen rekening te houden met de verschillende feitelijke situatie waarin de leerlingen in de derde graad van het algemeen secundair onderwijs zich bevinden wat het eerste gedeelte van het toelatingsexamen betreft, naar gelang van de door hen gekozen onderwijsrichting. De artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet zouden de verplichting inhouden om ten gevolge van die feitelijk verschillende situatie te voorzien in een verschillende juridische behandeling, bijvoorbeeld door het nemen van overgangsmaatregelen ten voordele van leerlingen die thans in de derde graad van het algemeen secundair onderwijs een richting volgen welke ongunstig is voor hun kansen op slagen voor het toelatingsexamen.

B.5.2. Luidens artikel 34, vierde lid, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, zoals ingevoegd door artikel 2, § 2, van het decreet van 24 juli 1996, bestaat het toelatingsexamen, dat beoogt de bekwaamheid te toetsen van de studenten om een geneeskundige of tandheelkundige opleiding met succes af te ronden, uit twee gedeelten.

In het eerste, door de verzoekende partijen ter discussie gestelde gedeelte, wordt gepeild naar kennis van en inzicht in de wetenschappen en met name in de in het decreet genoemde vakken natuurkunde, scheikunde, wiskunde en biologie. Het decreet bepaalt te dien aanzien uitdrukkelijk dat het niveau van het examen afgestemd is op het gemiddelde van de programma's van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs. Tijdens de parlementaire voorbereiding werd trouwens bij herhaling beklemtoond dat de abiturienten uit de verschillende onderwijsrichtingen van het algemeen secundair onderwijs ter zake over gelijke kansen moeten beschikken (*Gedr. St.*, Vlaams Parlement, 1995-1996, nr. 335/1, p. 2; nr. 335/4, p. 18) en dat men geen gespecialiseerde wiskundige en wetenschappelijke vooropleiding moet hebben om te kunnen slagen, aangezien men veeleer inzicht dan kennis beoogt te toetsen (*ibid.*).

B.5.3. Hoewel met het toelatingsexamen beoogd wordt een selectie door te voeren tussen de

kandidaten die voormelde opleidingen zouden wensen te volgen, zodat het examen onvermijdelijk een niet onbelangrijke moeilijkheidsgraad dient te vertonen, waarborgt de bestreden bepaling in zoverre gepeild wordt naar in het secundair onderwijs verworven kennis inzake wiskunde en wetenschappen, dat het niveau van het examen zal zijn afgestemd op het gemiddelde van de programma's van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs.

B.5.4. Uit de door partijen neergelegde stukken blijkt dat er goedgekeurde lessentabellen zijn die in sommige onderwijsrichtingen van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs niet waarborgen dat de vakken natuurkunde, scheikunde en biologie die mede als basis gelden voor het toelatingsexamen alle worden onderwezen of die slechts in een summier onderricht van die vakken voorzien.

Die situatie is in overeenstemming met artikel 55, § 4, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II, dat bepaalt :

« In het eerste en het tweede leerjaar van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs bestaat de basisvorming uit volgende vakken :

[...]

Natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie;

[...] »

B.5.5. Bij gebreke van een overgangsmaatregel in het bestreden decreet, zijn de studenten die in 1997 het algemeen secundair onderwijs beëindigen en die één van de richtingen hebben gevolgd waar het programma der vakken van het toelatingsexamen niet of slechts summier werd onderwezen, ernstig benadeeld. Zij kunnen, bij gebreke van de mogelijkheid om in hun laatste jaar van het algemeen secundair onderwijs nog een andere, meer aangepaste richting te volgen, niet op een gelijkwaardige basis deelnemen aan het toelatingsexamen waarin het bestreden decreet voorziet.

B.5.6. De gelijke behandeling bij het organiseren van een toelatingsexamen met ingang van het academiejaar 1997-1998 voor zowel afgestudeerden van het algemeen secundair onderwijs die wel volwaardig onderwijs hebben genoten van de vier in het toelatingsexamen beoogde vakken, als afgestudeerden uit hetzelfde algemeen secundair onderwijs die het betrokken onderwijs niet of slechts zeer summier hebben genoten, vergt een verantwoording, rekening houdend met de in de

Grondwet gewaarborgde vrijheid en gelijkheid van onderwijs.

B.6. Binnen het beperkte kader van het onderzoek waartoe het Hof bij de behandeling van een vordering tot schorsing vermag over te gaan, is het middel ernstig in zoverre het de schending aanvoert van de onderwijsgelijkheid en -vrijheid doordat onvoldoende rekening is gehouden met de bijzondere positie van de leerlingen die op het ogenblik van de bekendmaking van het bestreden decreet het tweede jaar van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs hadden aangevat in een onderwijsrichting waarin een of meer van de vier eerderevermelde, in het eerste gedeelte van het toelatingsexamen bedoelde vakken niet of slechts op summiere wijze worden onderwezen, op een ogenblik dat zij hun onderwijskeuze niet meer konden wijzigen.

Ten aanzien van het nadeel

B.7.1. De onmiddellijke uitvoering van de bestreden bepaling kan tot gevolg hebben dat de verzoekende partijen of de leerlingen die zij vertegenwoordigen niet slagen voor dat toelatingsexamen voorafgaand aan het begin van de opleiding tot kandidaat-arts of kandidaat-tandarts in het academiejaar 1997-1998.

B.7.2. Dat nadeel kan bestaan in het verlies van één schooljaar of zelfs in de uitsluiting van de toegang tot de studie van arts of tandarts.

B.8. Het blijkt dat de onmiddellijke uitvoering van de bestreden maatregel een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

B.9. De beide voorwaarden om tot schorsing van het bestreden decreet te kunnen besluiten zijn vervuld.

Ten aanzien van de omvang van de schorsing

B.10. Nu het middel uitsluitend ernstig werd bevonden in zoverre het betrekking heeft op het eerste gedeelte van het toelatingsexamen en enkel voor wat het academiejaar 1997-1998 betreft en nu het moeilijk te herstellen ernstig nadeel eveneens uitsluitend daaraan te wijten is, moet de schorsing tot dat onderdeel van het toelatingsexamen en tot het voormelde academiejaar worden beperkt.

Om die redenen,

het Hof

schorst artikel 2, § 2, 1°, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 24 juli 1996 houdende wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, uitsluitend wat het toelatingsexamen betreft dat wordt georganiseerd voor het academiejaar 1997-1998.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 27 mei 1997.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

L. De Grève